

PŘÍŠERNÉ
PŘÍBĚHY
STRÝCE
MONTAGUEA

CHRIS PRIESTLEY

CHRIS PRIESTLEY
Příšerné příběhy strýce Montaguea

PŘÍŠERNÉ PŘÍBĚHY

STRÝCE
MONTAGUEA
CHRIS PRIESTLEY

ARGO

PŘELOŽIL VÍT PENKALA

© Argo, 2011, 2014

Uncle Montague's Tales of Terror

Text copyright © Chris Priestley 2007

Illustrations copyright © David Roberts 2007

Translation © Vít Penkala, 2011

ISBN 978-80-257-0405-9 (váz.)

ISBN 978-80-257-1568-0 (e-kniha)

Pro Sally

K domu strýce Montaguea se šlo přes nevelký les. Pěšina se vinula mezi stromy jako had, hledající úkryt v houštích, a přestože nebyla dlouhá a les nebyl nijak rozlehlý, připadalo mi vždycky, že tenhle úsek cesty trvá mnohem déle, než by měl.

Zvykl jsem si strýce vždycky o prázdninách navštěvovat. Byl jsem jedináček a mým rodičům to s dětmi nikdy moc nešlo. Otec dělal, co mohl, brávil mě kolem ramen a upozorňoval mě na různé věci, ale jakmile už neměl na co ukazovat, jako by ho přemohla mrzutost a těžkomyslnost, odcházel z domu a celé hodiny trávil na lovu. Matka měla přecitlivělé nervy a v mé společnosti jako by se nedokázala uvolnit:

kdykoli jsem se pohnul, vyjekla, vyskočila na nohy a otírala a leštila všechno, čeho jsem se dotkl nebo nač jsem se posadil.

„Je to divný brouk,“ pronesl jednoho dne otec při snídani.

„Kdože?“ ptala se matka.

„Strýc Montague,“ odpověděl.

„Ano,“ přisvědčila. „Moc divný. Co vlastně oba děláte celé odpoledne, když ho přijdeš navštívit, Edgare?“

„Vypráví mi příběhy,“ řekl jsem.

„Dobrý bože,“ pravil otec. „Tak příběhy. Taky jsem kdysi jeden slyšel.“

„Ano, otče?“ zeptal jsem se dychtivě. Otec se zamračil a zadíval se do talíře.

„Kdepak,“ řekl. „Zapomněl jsem ho.“

„To nevádí, drahý,“ utěšovala ho matka. „Jistě byl kouzelný.“

„To ano,“ přisvědčil. „To opravdu byl.“ Zasmál se pod vousy. „Kouzelný, to ano.“

Strýc Montague bydlel v domě nedaleko našeho. Po pravdě řečeno nebyl můj skutečný strýček, spíše jakýsi prastrýc. Moji rodiče se jednou pohádali o to, kolik vlastně by těch „pra-“ mělo být, a já jsem se nakonec rozhodl, že bude nejlepší říkat mu prostě „strýčku“.

Nevzpomínám si, že bych ho kdy navštívil v době, kdy stromy v lese, oddělujícím náš a jeho dům, měly listy. Každá vzpomínka na procházky tím lesem je

prochladlá jinovatkou nebo sněhem, a pokud jsem kdy nějaké listí viděl, bylo to listí spadané a tlející na zemi.

Na druhém konci lesa byla bezpečnostní branka, taková ta vrátka, která pouští lidi po jednom, sama se zavírají, a nedovolí tak utéct dobytčeti. Nenapadalo mě, proč je les či pastvina zahrazena takovou brankou, protože jsem na louce, a vlastně ani nikde jinde na strýcových pozemcích, neviděl jediného tvora. Rozhodně ne žádného, kterého byste mohli zařadit mezi hospodářské zvířectvo.

Nesnášel jsem tu branku. Byla opatřena pekelně silnou pružinou a strýc ji nenechával promazat tak často, jak by byl mohl. Tak jako tak jsem jí nikdy nedokázal projít, aniž by se mě zmocnil podivný hrůzný pocit, že jsem padl do pasti. Zachvácen tou zvláštní panikou jsem si pošetile představoval, že se mi něco krade za zády.

Samozřejmě mi stačil pouhý okamžik, abych vrzájící branku otevřel a protáhl se dovnitř, a když jsem se ohlédl, pokaždé jsem s úlevou zjistil, že les za kamennou zídkou, skrze kterou jsem právě prošel, se nijak nezměnil. Přesto jsem se cestou přes pastvinu znovu ohlížel a ve své dětinskosti doufal (nebo jsem se spíš děsil), že někoho – nebo něco – zahlédnu. Ale nikdy se tak nestalo.

To neznamená, že bych na své procházce občas neměl společnost. Někdy se kolem potulovaly děti

z vesnice. Neměl jsem s nimi nic společného. Chodil jsem do školy jinam. Nechci, aby to znělo povýšeně, ale pocházeli jsme z odlišných světů.

Vídal jsem je občas pod stromy, zrovna jako dnes. Nikdy se nepřiblížily a nikdy neproněsly jediné slovo. Postávaly tiše mezi stíny. Bylo očividné, že mě prostě chtějí postrašit, a to se jim také dařilo, ale já jsem se ze všech sil snažil nedávat najevo rozrušení. Okázale jsem je přehlížel a pokračoval v cestě.

Pastvina byla zarostlá dlouhou střapatou trávou, kerblíkem a odkvetlými hnědými hlavami bodláků a pcháčů. Šel jsem pěšinou vyšlapanou v trávě, vedoucí k brance do zahrady, a v šelestícím porostu jsem viděl a slyšel pohyby, které jsem přičítal prchajícím králíkům nebo bažantům.

U branky jsem se pokaždé zastavil a prohlížel si dům. Stál na malém návrší, tak jako mnohé kostely. A zídka kolem zahrady skutečně čímsi připomínala hřbitov, a klenutá gotická okna, vížky a ozdoby zase kapli. Také zahradní branka zoufale potřebovala promazat. Železná petlice byla tak těžká, že uzvednout ji mě stálo všechny mé chlapecké síly. Studený a vlhký kov v prstech mrazil až do morku kostí.

Když jsem se otočil, abych za sebou branku zavřel, pokaždé jsem žasl, že dům mých rodičů je nyní zcela skryt za lesem a že se v neobvyklém tichu těchto míst zdá, jako by v okruhu mnoha mil nebylo živé duše.

Pěšina dále vedla přes trávník až ke strýcovým dveřím, okolo nezvyklého seskupení sestříhaných keřů. Nebylo pochyb, že ty košaté tisy kdysi někdo dovedně vytvaroval do obvyklých kuželových a ptačích tvarů, ale už pár let si rostly divoce. Rozježené keře teď zlomyslně postávaly u domu a nutily představivost, aby v jejich znetvořených tvarech viděla náznak zubů či kožnatého křídla, pařátu či oka.

Jistěže jsem věděl, že jsou to jen keře, ale stejně musím zahanbeně přiznat, že jsem se vždy přistihl, jak zrychluji, když mě pěšina vedla mezi ně. A když jsem tloukl klepadlem do dveří, abych strýce upozornil na svou přítomnost, nebyl jsem nikdy v pokusění se ohlédnout. Měl bych dodat, že jako klepadlo tu sloužil veliký kruh, visící z tlamy nanejvýš nezvyklého stvoření: ten obličej, vymodelovaný z matného, neleštěného bronzu, jako by skličujícím způsobem balancoval kdesi mezi lvem a člověkem.

Zdalo se mi, že čekám celou věčnost, a už jsem málem zvedal klepadlo, abych zabušil znovu, když se konečně otevřely dveře, a v nich jako obvykle stál strýc Montague, v ruce držel svíci, usmíval se a kynul mi, abych vešel.

„Nestůj tu v té zimě, Edgare,“ řekl. „Pojď dál, hochu. Pojď dál.“

Nedočkavě jsem vstoupil, ale po pravdě řečeno mezi teplotou na zahradě a ve strýcově vstupní hale nebyl velký rozdíl, a pokud vůbec nějaký, řekl bych,

že z takového srovnání by vyšla lépe zahrada, protože takovou zimu jako ve strýcově domě jsem nikdy uvnitř žádné budovy nezažil. Přísahám, že jsem jednou viděl na zábradlí schodiště jiskřit jinovatku.

Strýc se vydal napříč halou vyloženou kamennými dlaždicemi a já se pustil za ním. Sledoval jsem třepavý plamínek svíčky dychtivě jako můra. Mému strýci zjevně nescházely peníze, nikdy ale nechtěl nic mít s elektrickým osvětlením – ani s plynovým – a v domě svítil výhradně voskovicemi, a i ty využíval šetrně. Patřilo to k mnoha jeho výstřednostem. Následovat ho do jeho studovny bylo vždy znepokojující. Navzdory tomu, že jsem byl v bezpečí domu svého strýce, bylo by mi nepříjemné zůstat v něm potmě, a proto jsem přidával do kroku, abych neztratil z dohledu jeho ani světlo.

Jak strýc v průvanu procházel domem, plamen svíce pochopitelně ještě umocnil můj neklid: jeho třepotání vrhalo na stěny roztodivné stíny, a ty tančily a poskakovaly a vzbouzely skličující dojem, že ožily a teď peláší ukrýt se pod nábytkem nebo šplhají po stěnách, aby se mohly příkrčit v koutech pod stropem.

Při pohledu zvenčí se nezdál dům tak obrovský, aby nám cesta do strýcovy pracovny trvala tak dlouho, ale šli jsme celou věčnost, než jsme do ní konečně dorazili. Byl to veliký pokoj lemovaný policemi plnými knih a kuriozit, které si starý pán přivezl z cest. Stěny

byly obloženy rytinami a malbami, a okna s tabulkami spojenými olověnými pásky dusily těžké závěsy. Bylo sice teprve odpoledne, ale v pracovně bylo šero jako v jeskyni.

Podlahu zakrýval tlustý perský koberec; jeho barvám vládla temně rudá, a rudé byly i damaškové závěsy a malba na stěnách. V krbu planul veliký oheň a rudá barva v jeho světle zářila a pulsovala v rytmu tančících plamenů, jako by ten pokoj byl bijícím srdcem celého obydlí.

Z těch částí domu, které jsem viděl, byla tahle bezpochyby jediná, kterou bych mohl popsat jako pohodlnou, nutno však dodat, že ačkoli jsem zavítal do strýcova domu už mnohokrát, tohle byla vlastně jediná místnost, kterou jsem kdy navštívil (když nepočítáme toaletu).

Může to vypadat podivně, ale mně to tehdy tak nepřišlo. Naše setkání byla spíše něčím na způsob obchodního jednání než rodinným posezením. Se strýcem jsme se měli svým způsobem velice rádi, ovšem oba jsme věděli, co mě za ním přivádí: byl to hlad. Hlad po příbězích.

„Posad se, mladíku,“ vyzval mě (jako to dělal po každé). „Zazvoním na Franze, uvidíme, jestli by nebyl svolný donést nám trochu čaje a sušenek.“

Zatáhl za dlouhý střepec vedle krbu a já jsem jako vždycky natahoval uši, jestli někde z hloubi domu uslyším zvonění. Kdesi se ozvaly kroky, které

postupně zněly hlasitěji a hlasitěji, jak se pomalu přibližovaly ke dveřím do pracovny. Před nimi zastavily. Následovala dlouhá pauza, kterou ukončilo trojí burácivé zaklepání.

Kulatá klika se se skřipáním pootočila a dveře se otevřely. Z místa, kde jsem seděl, jsem měl dveřmi zakrytý výhled – viděl jsem jen strýce, jak v nich stojí a šeptem pronáší své pokyny. Pak se dveře zase pomalu zavřely a kroky se ztrácely v dálce. Jak se mísily s vlastní ozvěnou, jejich zvuk připomínal úprk.

Byl bych vám rád pověděl něco o Franzově zevnějšku – určitě by vás zajímalo, jestli byl vysoký nebo tlustý či plavovlasý. Obávám se ale, že jsem při žádné ze svých návštěv Franze nikdy ani na okamžik nezahlédl.

Sotva jsme si se strýcem stačili vyměnit pár zdvořilůstek a on se vyptal na moje pokroky ve škole, ozvalo se zase trojí temné zaklepání. Strýc šel otevřít a vrátil se s podnosem, na kterém stála veliká konvice s čajem, šálky a podšálky a talířek s koláčky a sušenkami. Konvička s mlékem scházela, protože strýc i já jsme měli rádi černý čaj. Stála tam ale miska s nasekaným cukrem. Můj strýc musel mít pořádně mlsný jazýček, protože pokaždé, když jsem od něj odcházel, byla miska dočista prázdná, přestože jsem ho nikdy neviděl, že by po cukru vztáhl ruku. Sám jsem si cukr nebral, navzdory tomu, že jsem byl jen malý kluk.

